

Asia: VN/5468/2020

Kaupan toimialan tulevaisuusselonteko

Kaupan tulevaisuusselonteon sisältö kehittämisselontekoon

1. Mitä sisältöjä ja niihin liittyviä konkreettisia kehittämisselontekoja/ostoja kaupan tulevaisuusselonteon tulisi mielestänne sisältää? Esitetyt sisällöt sekä kehittämisselontekot ja nostot pyydetään perustelemaan.

Ehdotuksenne ja näkökulmanne voivat pohjautua myös työ- ja elinkeinoministeriön esivalmistelussa tunnistettuihin sisältöehdotuksiin (liite 1). Myös tässä kohdin pyydetään sisältöihin kehittämisselontekoja ja ostoja perusteluineen.

-

Kaupan toimialan muutoksesta

2. Mitkä ovat mielestänne keskeisimmät konkreettiset toimet, joilla valtiolta voi vastata kaupan toimialan rakennemuutokseen Suomessa?

Korkeatasoisella koulutuksella, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnalla ja osaamisella luodaan perusta työelämän ja talouden uudistumiskyvylle. Osaaminen on myös yksilölle paras turva työelämän muutostilanteissa. Valtiovallan tulee huolehtia siitä, että kaupan toimialan koulutus ja TKI-toiminta vastaavat tulevaisuuden tarpeita. Työikäisen väestön osaamisesta huolehtimisen tärkeys kasvaa rakennemuutoksissa. Meneillään oleva parlamentaarinen jatkuvan oppimisen uudistus tähtää palvelujärjestelmän uudistamiseen niin, että eri koulutusmuodoista ja eri palveluista koostuvat osaamisen kehittämisselontekot vastaavat tehokkaasti tarpeisiin ja ovat helposti saavutettavissa. Ennakoinnin ja erityisesti ennakoitintiedon hyödyntäminen on tärkeää työvoiman kysynnän ja tarjonnan alueellisen ja valtakunnallisen kohtaannon parantamiseksi.

3. Mitkä ovat mielestänne kolme keskeisintä sisältöä/teemaa kaupan toimialan rakennemuutoksessa?

Keskeisiä ovat työn sisältöjen muutoksen, osaamisen ja koulutuksen kokonaisuus; digitalisaatio, tekoäly jne.; ilmastonmuutos, yritys- ja ympäristövastuu, vähähiilisyystiekartat, alusta-, jakamis- ja

kiertotalous. Erityisen tärkeää on kytkeä nämä tiiviisti toisiinsa. Digitalisaatio, ympäristövastuu ja työn muotojen muutos vaatii koulutusta ja uudenlaista osaamista. Osaaminen on siis muutoksiin sopeutumisen edellytys, mutta sillä ja uutta luovalla TKI-toiminnalla myös viedään muutosta eteenpäin ja haluttuun suuntaan.

4. Millaisia vaikutuksia mielestänne koronaviruspandemia taikka sen kaltaiset yllättävät toimialaa merkittävästi ravistelevat muutostilanteet tuovat kaupan toimialalle?

-

5. Miten valtiolta voi mielestänne tukea kaupan toimialan rakenteiden kestävyttä ennakoivasti yllättävissä muutostilanteissa (esimerkiksi koronaviruspandemian kaltaiset tilanteet)?

Huolehtimalla koko väestön osaamisesta, jatkuvasta oppimisesta ja uudistavasta TKI-toiminnasta. Näiden merkitys korostuu yllättävissä muutostilanteissa ja kriiseissä. Koulutus ja osaaminen luovat perustan, jonka avulla voidaan nopeasti sopeutua, luoda uusia toimin-tatapoja ja toipua rajuistakin muutostilanteista. Kaupan niin kuin muidenkin toimialojen toi-mintakyvyn kannalta väestön henkinen kriisinkestävyys on olennaista. Tätä vahvistetaan ja ylläpidetään huolehtimalla sivistyksen peruspalveluista.

6. Miten digitalisaatio tulee näkemyksenne mukaan muuttamaan asiakassuhdetta, markkinointia ja arvoketjuja? Onko painopiste siirtymässä tavaroista palveluihin?

-

Tulevaisuusselon valmistelu

7. Mitä tulee mielestänne huomioida kaupan tulevaisuusselonteon valmistelussa?

-

Muuta huomioitavaa

8. Muut mahdolliset kommenttinne.

-

Haltia Petri
Opetus- ja kulttuuriministeriö